



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena**

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,  
doctrina excutitur, scripta recensentur

**Origenes**

**Rothomagi, 1668**

XXX. Vtrum finxerit sibi Spiritum sanctum genus humanum redimere non  
potuisse.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-25059**

dum esse pronuntiaverit. Minime quidem orandum cum Patre Filium, non autem simpli- A  
 citer non orandum sensisse Origenem narrat, Augustinus Har. 43. ad Quoduultdeum, &  
 cur ita senserit causam affert: *Dicit praterca, inquit, ipse Origenes, quod Filius Dei sanctis homi-*  
*nibus comparatus, veritas sit; Patri collatus mendacium; & quantum distat Apostoli Christo, tantum*  
*Filius Patri. Unde nec orandum est Filius cum Patre, quia non auctor est indulgentiarum petitionum, sed*  
*supplicator. Vtramque accusationem complexus est Theophilus Alexandrinus Pasch. 2. ubi*  
*Origenem ait autum esse dicere, Non esse orandum Filium, neque cum Filio Patrem: quæ qui-*  
*dem absurda est, & secum pugnans conuestio; nam si Filium orari vetat Origenes, cur*  
*vetuisset Patrem orari cum Filio, qui neutiquam orandus est?*

Profecto si dicta superius de violata ab Origene Filij maiestate recordemur, quid de  
 eius invocatione opinari debuerit, facileprehendemus. Cum enim ad ejus dignitatem B  
 quem precibus compellamus, accommodata esse debeat oratio nostra; humiliori Pa-  
 trem obsecratione venerandum esse quam Filium dicere debuit Origenes, si doctrinae  
 suae connexionem retinere voluit. Neque conjectura nostra nos fallit: genuinam  
 enim fuisse hanc ejus sententiam declarant libri contra Celsum, quorum quinto sic  
 disserit: *τασαν μὲν γὰρ ἀνοιαν, καὶ ἀσεβειαν, καὶ ἠεροειδέειαν, καὶ ἀδελφείαν ἀγαπῶντων τῶν ἐπὶ τῶν θεῶν*  
*ἡσυχῆ τὰ ἐπὶ ταύτων ἀρχαίως ἐκ λόγων λόγου καὶ θεοῦ διανομήσα δὲ καὶ αὐτὸν τὸν λόγον, καὶ ἐπιπέ-*  
*μεθα αὐτῶν, καὶ ἀδελφείαν ἡσυχῆ, καὶ ἀσεβείαν μεθὰ δὲ, καὶ ἀδελφείαν καὶ ταπεινὴν τὴν ἀσεβείαν καὶ ἀ-*  
*λαξίας, καὶ ἐπιπέμεσθαι. Nempe orationem proprie dictam Deo Patri fundi jubet, impro-*  
*priam vero & ἀσεβειαν τὸν Filio: illi ut summo Deo, bonorum dator; huic tanquam μεσίτη,*  
 qui preces nostras Deo offerat: *quia non est auctor, inquit ex Origenis persona Augustinus, C*  
*indulgentiarum petitionum, sed supplicator. Clarius etiam mentem suam aperit libr. 8. ἀλλὰ τὸ ἴνα*  
*θεὸν, καὶ τὸ ἴνα υἱὸν αὐτοῦ, καὶ λόγον, καὶ ἐκείνα ταῖς καὶ τὸ δυνατὸν ἡμῶν ἰκεσίας, καὶ ἀξιώσεις σίβουλον, ἀσε-*  
*βορίας τῶν θεῶν, ἢ ἄλλων τῶν ἀδελφῶν, ἢ τῶν μεσοφύλων αὐτῶν, ἢ ἀσεβῶν ἀσεβείων αὐτῶν, ἀξιώσεως*  
*αὐτῶν ἰλασμοῦ ὅταν τὸ ἀμάρταν ἡμῶν ἀσεβειαν ὡς ἀρχαία καὶ ἀδελφεία, καὶ τὰς θεοσίας, καὶ τὰς ἐπιπέ-*  
*μεσθαι τῶν ἐπὶ τῶν θεῶν, & inferius: μέγα γὰρ ἀσεβείων τῶν ἐπὶ τῶν θεῶν, καὶ ἀσεβείων καὶ τῶν με-*  
*σοφύλων καὶ ἀσεβείων τὰς μετὰ τῶν λόγων θεῶν, καὶ ἀξιώσεις αὐτῶν, ὡς ἀρχαία, τὴν ἐπὶ αὐτοῖς φθάνου-*  
*μεσθαι ἀρχαίαν ἀσέβειαν τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ θεῶν ἡμῶν. Aliquando tamen ad Verbum preces allegari*  
 concedit, non quasi Deo Patri offerendas, sed quasi Filij ipsius proprias; nec tamquam  
 ad μεσίτην, sed tamquam ad ipsum bona per se hominibus largiri valentem. Ita libr. 5. καὶ  
 μετὰ πλειούτων δὲ καὶ ἢ, ὡς δὲ ἡτὸς καὶ ὁ πῶτος ἀρχαίως τῶν λόγων τῶν θεῶν δυνατὸν αὐτῶν ἰλασμοῦ, & πλ D  
 λῶ πλεον τῶν πῶτον αὐτῶν, ὡς καὶ τὰς ἀσεβείων ἀσεβείων τῶν λόγων αὐτῶν, καὶ ἰλασμοῦ αὐτῶν.  
 Multo magis rogari jubet Patrem quam Filium, & intentiori ac humiliori oratione. Atque  
 id sibi volunt Patres, cum clamant dixisse illum non esse orandum cum Patre Filium; hoc est,  
 non esse orandum itidem ut Patrem Filium. Nunc facilis est sexcentorum loco-  
 rum intellectus, in quibus Patrem cum Filio nulla precatonis adhibita distinctione in-  
 terpellat: qualis ille est ex Homil. 4. in Ierem. *Cum autem plenitudo Gentium introierit, tunc*  
*omnis Israel salvus erit, & fiet unus grex & unus pastor, docens in commune populum suum magnificare*  
*omnipotentem Dominum cum Christo Iesu & ille ex Homil. 12. in Ezech. Ut nunquam ad radi-*  
*ces nostras ponatur securis: quæ in Evangelio predicatur, attentius Iesum Christum Dominum nostrum*  
*cum Patre suo precemur: & hic ex Homil. 15. in Luc. Ut igitur & nos stantes in Templo, & tenentes E*  
*Dei Filium, amplexantesque eum, digni remissione & profectio ad meliora simus, oremus omnipoten-*  
*tem Deum, oremus & ipsum parvulum Iesum, quem alloqui & tenere desideramus in brachijs: & alter*  
*iste ex Homil. 18. in eundem: Quia igitur Salvator Creatoris est Filius, in commune Patrem, Fi-*  
*liumque laudemus, cujus Lex, cujus & Templum est: & Homil. 36. in eundem: Propterea Domini*  
*miseritordiam deprecemur, ne nobis tacentibus lapides clamitent, sed loquamur & laudemus Deum in*  
*Patre, & Filio, & Spiritu sancto. Orari quidem Patrem jubet & Filium, sed diverso genere*  
 orationis.

XXX. Postremum hoc obijciendum venit Origeni, opinatum eum humani redem-  
 ptionem generis Spiritum sanctum potissimum decuisse; atque id munus cum obire ac su-  
 stinere neutiquam posset, Filio imposuisse, ut pote qui unus recte quiret provinciam hanc F  
 administrare. Prostat commentum illud Tom. 2. in Iohann. p. 58. ἢ τὸ γὰρ ἕξ καὶ τὸ πρὸς εἶπειν,  
 ὅτι ἐδύω ἢ ἕξις ἕξ καὶ τὸ ἐδύω ἕξ καὶ τὸ δουλείας πρὸς φθορῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ πρὸς ἀδελφῶν ἕξ καὶ  
 μακαρίας καὶ θείας δυνάμεις ἐκαστοῦ ἕξ καὶ τὸ φθορῆς, ἢ τὸ φθορῆς, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν γῆς, καὶ ὡς πρὸς ἐπιβανδῆ  
 πρὸς τὸ ἀγίον πνεῦμα ἢ πρὸς αὐτὸν, ἢ τὸ πνεῦμα ἢ τὸ δυνάμειν ἀδελφῶν, ἢ πρὸς αὐτὸν, ὡς τὸ π-  
 λικῶν ἀδελφῶν μόνον ἐπιβανδῶν δυνάμειν. Contra eam opinionem confurgunt univervi Patres, &  
 præ reliquis Trinitatis sanctæ Personis id operis Filio præcipue convenisse demonstrant,  
 causasque hujus reddunt multiples & validas, quarum hic explicandi locus non est. Pa-  
 trem tamen ac Spiritum sanctum eodem officio haud secus ac Filium defungi potuisse com-  
 munitis est Ecclesiæ Catholicæ doctrina, eamque tenetur Thomas Part. 3. q. 3. a. 5. Favet nihilo-  
 minus Origeni Anselmus, qui alio fortasse persuasus argumento, non aliam potuisse carni  
 humane

A humana illigari Personam quam Filium dixit in eo Opere, cui titulum fecit, *Cur Deus homo.*  
*Quoniam ergo, inquit, quodlibet paruum inconueniens in Deo est impossibile, non debuit alia Persona incarnari, quam Filius.*

## QVÆSTIO TERTIA.

## DE CHRISTO, EIVSQVE INCARNATIONE

## ET OIKONOMIA.

- B** I. Plurima de Christo absq̄ Origene opinatus est. II. Verum Christum substantialiter in Moysē, Prophetis, & Angelis adfuisse senserit. III. Patrum multorum assensu & sua ipsius fluctuatione iudicatur. IV. Quo sensu dixerit Filium Dei, antequam esset homo, mediatorem fuisse: V. in quo & Patrum quorundam consensione se tucit. VI. Excusantur ejus errores de anima Christi: VII. quibus tamen non pertinaciter adhaesit. VIII. Nonnulli ipsius accusatores retunduntur. IX. Quo sensu Filium & ejus animam unum esse dixerit, quemadmodum Pater & Filius unum sunt. X. Vtrum Christum carnem de caelo attulisse persuasum haberit. XI. An crediderit Christum specie tenuis in terris apparuisse, non veram carnem gestasse. XII. Solvuntur difficiles ipsius loci duo. XIII. Unde in hanc affecti Christo falsi corporis suspicionem venerit, exploratur. XIV. Vtrum Christum merum esse hominem existimaverit. XV. An duos Christos finxerit. XVI. Vtrum & quo sensu Jesum induisse Filium Dei pronuntiaverit. XVII. Quo sensu Christum dixerit deificasse naturam humanam. XVIII. Quo sensu Christum esse dixerit virum illum sterilem, de quo Jeremias cap. 22. vers. 30. XIX. Vtrum corpus Christi ubique esse censuerit. XX. Pro quibus passum Christum opinatus sit. XXI. Recensentur Patrum criminationes adversus Origene sententiam, XXII. que ex ipsius verbis proponitur. XXIII. Non satis constat an scire jam pro rebus ratione praeditis, an semel tantum passum, an etiam aliquando passurum Christum putaverit. XXIV. Ex supra allatis genuina ipsius opinio elicitur, XXV. cujus & origo indicatur. XXVI. Nonnulla faciunt pro causa Origene. XXVII. Vtrum Christum in Sole corpus suum reliquisse sibi finxerit. XXVIII. Vtrum censuerit Christum hominem esse desisse, postquam mortuus est. XXIX. Quo sensu Christum dixerit etiam nunc lugere peccata nostra. XXX. Vtrum regnum Christi desitutum crediderit.

**E** I. **V**LGATVM, & in Scholis receptum Theologicarum disputationum ordinem hic deserimus, affectantes Origene, cujus ut abnormes fuerunt plurimae de rebus divinis sententiae, ita peculiari, & a consuetis aliena divisione tractandae sunt. In inferiorem ergo locum reiectis, quae ad Angelos & Opificium sex dierum, aliaque his deinceps subnecti solita pertinent, quaestionibus, Origene de Verbi *εὐαγγελίου* & *ὁμολογία* persecutemur decreta, si quae sunt obnoxia reprehensionibus, & animum possunt offendere Lectoris orthodoxi. Ac sunt certe, neque pauca, quae ab ejus ventilata & confutata adversariis, aeterna nomini ejus stigmata imposuerunt.

II. Leve illud est praerequisitum, & aliquam habens excusationem, quo Christum docuit, antequam homo fieret, Patri ministrantem, in Moysē, Prophetis, & Angelis hominum salutem promoventibus adfuisse, & quidem substantialiter, atque ita suam quodammodo *ὁμολογία* inchoasse. En tibi ipsius verba ex Hom. 8. in Genes. *Et tamen considerandum est quia Angelus hac refertur ad Abraham locutus, & quia in consequentibus evidenter hic Angelus Dominus ostenditur. Unde puto quod sicut inter nos homines habitum reperitur est ut homo, ita & inter Angelos habitum est reperitur ut Angelus: & ex Homil. 1. in illud Isaia: Et regem Dominum Sabaoth vidi oculis meis, & missus est ad me unus de Setaphim. Non est unus, inquit, Domini mei Iesu Christi adventus quo descendit ad terras. Et ad Esaiam venit, & ad Moysen venit, & ad populum venit, & ad unamquemque Prophetarum venit: neque tu timeas, etiamsi jam caelo receptus es, iterum veniet. Quia autem & ante praesentiam carnalem ad homines venerit, ipsum accipe testem denuntiantem atque dicentem: Hierusalem, Hierusalem, quae occidis Prophetas, & lapidas eos qui missi sunt ad te, quoties volui colligere filios tuos? Quoties volui. Non dixit; non vidi te nisi isto adventu: sed dixit; Quoties*